

Postrzeganie koncepcji introdukcji żubra w Puszczy Augustowskiej

Marcin Smoleński

Augustów, 7 marca 2013r.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dialog społeczny na rzecz ochrony przyrody

- I. W jakim stopniu wiejska ludność regionu zainteresowana jest dialogiem społecznym na rzecz ochrony przyrody Puszczy Augustowskiej?
- II. Jak wiejska ludność regionu ocenia instytucje zarządzające kapitałem przyrodniczym Puszczy Augustowskiej?
- III. Jak wiejska ludność regionu postrzega występowanie żubra w miejscu zamieszkania?

Wywiady

10.10.2011 - 19.12.2011, od 9.00 do 15.00

180 wywiadów z mieszkańcami wytypowanych 10 wsi regionu Puszczy Augustowskiej

- Kolnica, Kopczany, Kurianki, Mikołajewo, Olszanka, Skieblewo; Dalny Las, Macharce, Płaska, Sarnecki.

95 wywiadów z mieszkańcami wytypowanych 7 wsi regionu Puszczy Knyszyńskiej.

- Nowy Ostrów, Sosnowik, Talkowszczyzna, Wierzchlesie, Kozłowy Ług, Ostrów Północny, Szudziałowo.

Wywiady przeprowadzono losowo w domach respondentów.

1. Czy Puszcza Augustowska kształtuje tożsamość społeczności regionu?
 2. Czy Puszcza Augustowska jest uznana za dobro publiczne i za składową dziedzictwa regionu?
- Jakie dla Państwa wynikają korzyści z mieszkania w otoczeniu Puszczy Augustowskiej?
 - Jakie dla Państwa wynikają niedogodności z mieszkania w otoczeniu Puszczy Augustowskiej?
 - Czy, gdyby zaistniała taka możliwość, zmieniliby Państwo miejsce zamieszkania z dala od Puszczy Augustowskiej?

- Dla 86% respondentów Puszcza Augustowska jest dobrem publicznym, z którego świadomie korzystają.
- Dla 80% respondentów Puszcza Augustowska kształtuje tożsamość regionalną.
- Dla 72% respondentów Puszcza Augustowska jest składową dziedzictwa regionu.

Wniosek: Przeważająca część respondentów (72%) jest zainteresowana dialogiem społecznym na rzecz ochrony przyrody Puszczy Augustowskiej.

3. Czy organizacje ekologiczne reprezentują interesy ludności regionu?

Żaden z respondentów nie utożsamiał się z działalnością organizacji ekologicznych działających w regionie Puszczy Augustowskiej?

Wniosek:

Wiejska ludność regionu nie posiada swojej zorganizowanej reprezentacji

a tym samym

nie posiada zdolności do prowadzenia dialogu społecznego na rzecz ochrony przyrody.

4. Jaki jest stosunek ludności do instytucji zarządzających kapitałem przyrodniczym Puszczy Augustowskiej?
 - Jaki mają Państwo stosunek do ochrony przyrody na terenie Puszczy Augustowskiej?
 - W jaki sposób regulacje dotyczące ochrony przyrody zagrażają interesom mieszkańców?

- Większość respondentów neguje (49%) lub lekceważy (7%) regulacje prawne i administracyjne, odnoszące się do ochrony przyrody.
- Blisko połowa respondentów (49%) ma poczucie niesprawiedliwości społecznej – nadmiernego obciążenia kosztami ochrony przyrody.
- 30,5% respondentów akceptuje regulacje ochrony przyrody, mimo ponoszonych kosztów.
- 13,5% respondentów utożsamia się z regulacjami ochrony przyrody (nie uznaje pojęcia kosztów).

Wniosek:

Cel uspołecznienia ochrony przyrody dotknął 44% respondentów.

4. Jaki jest stosunek ludności do instytucji zarządzających kapitałem przyrodniczym Puszczy Augustowskiej?
- Czy i w jakim zakresie działalność Lasów Państwowych służy ludności regionu Puszczy Augustowskiej?
 - Co w działalności Lasów Państwowych na terenie Puszczy Augustowskiej budzi Państwa niezadowolenie?
 - Czy na ten temat rozmawiacie Państwo z pracownikami Lasów Państwowych (np. z podleśniczym, leśniczym itd.)?

- 12% respondentów w pełni i 24,5% zdecydowanie akceptuje działalność ALP.
- 6% respondentów w pełni i 9,5% zdecydowanie neguje działalność ALP.
- 40% respondentów ma stosunek ambiwalentny do działalności ALP.

Wniosek:

36,5% (1/3) respondentów posiada zaufanie do ALP.

Dodatkowe 10% respondentów posiada ograniczone zaufanie do ALP.

5. Czy żubr uznany jest za składową dziedzictwa narodowego?
 6. Co wpływa na postrzeganie występowania żubra w miejscu zamieszkania?
- Czy według Państwa mogą wyniknąć jakieś zagrożenia związane z obecnością żubrów w Puszczy Augustowskiej?
 - Czy według Państwa mogą wyniknąć jakieś korzyści, niekoniecznie materialne, związane z obecnością żubrów w Puszczy Augustowskiej?
 - Gdyby na ten temat miało się odbyć lokalne referendum, to czy głosowałiby Państwo za wprowadzeniem żubra do Puszczy Augustowskiej?

- 29,5% (PA) i 43% (PK) respondentów uznaje żubra za dobro narodowe (wzrost prestiżu miejsca zamieszkania).
- Dla 36%(PA) i 5% (PK) respondentów żubr nie jest jakimkolwiek dobrem (brak jakichkolwiek korzyści z jego występowania).
- 27% (PA) i 44% (PK) respondentów nie wiąże z żubrem żadnych zagrożeń.
- 39% (PA) i 4% (PK) respondentów wiąże z żubrem ogół zagrożeń (w tym zagrożenie dla zdrowia)
- 73% (PA) i 56% (PK) respondentów wiąże z żubrem ogół zagrożeń materialnych (szkody rolne).

- 16% respondentów w pełni i 18% zdecydowanie akceptuje występowanie żubra w miejscu zamieszkania (dla PK odpowiednio 26% i 18%)
- 20% respondentów całkowicie i 20% zdecydowanie neguje występowanie żubra miejscu zamieszkania (dla PK odpowiednio 1% i 7%)
- 36% respondentów posiada ambiwalentny stosunek do występowanie żubra miejscu zamieszkania (dla PK 52%)

Wniosek:

Wizerunek żubra jako dobra narodowego wzrasta wraz z doświadczaniem jego obecności.

Zmienne decydujące o postrzeganiu występowania żubra w miejscu zamieszkania

Wiek: im wyższy wiek respondentów, tym gorsze postrzeganie występowania żubra. ($p < 0,01$).

Ochrona przyrody: im lepsze postrzeganie ochrony przyrody w miejscu zamieszkania, tym lepsze postrzeganie występowania żubra. (PA $p < 0,01$; PK $p < 0,05$).

Gospodarstwo rolne: Im większy areał gospodarstwa rolnego, tym gorsze postrzeganie występowania żubra. ($p < 0,01$).

Otoczenie puszczańskie: im lepsze postrzeganie otoczenia puszczańskiego w miejscu zamieszkania, tym lepsze postrzeganie występowania żubra. (tylko PA $p < 0,01$)

ALP: im lepsze postrzeganie działalności Lasów Państwowych, tym lepsze postrzeganie występowania żubra. (tylko PA $p < 0,01$)

Wykształcenie: im wyższe wykształcenie respondentów, tym lepsze postrzeganie występowania żubra. ($p < 0,05$).

Zatrudnienie: im większa zależność respondenta od gospodarki rolnej (w tym leśnej), tym gorsze postrzeganie występowania żubra. (PA $p < 0,05$; PK $p < 0,01$).

Wnioski:

W Puszczy Knyszyńskiej żubr posiada rzeczywisty status gatunku osłonowego (umbrella species).

W Puszczy Augustowskiej wizerunek żubra kształtowany jest poprzez pryzmat stosunku do otoczenia puszczańskiego i instytucji ochrony przyrody.